

TLAČOVÁ SPRÁVA

Autor, titul výstavy:	Alexander Salontay: Zásielka II
Miesto konania:	Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici
Kurátor:	Filip Krutek
Sprístupnenie výstavy:	26.3. (Pia) 2021
Trvanie výstavy:	26.3. (Pia) 2021 – 23.5. (Ne) 2021

Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici sa reprízou pôvodnej výstavy s názvom Zásielka v priestoroch Galérie Jána Koniarka v Trnave pripája k ambícii odprezentovať obsiahle a ešte stále dostatočne nezrevidované dielo maliara a grafika Alexandra Salontaya. Napriek tomu, že nastúpil na výtvarnú scénu už v 60. rokoch, jeho takmer endemický výtvarný prejav pohybujúci sa od „nerukodielnej“ grafiky, cez pop-art, princípy „bad painting“, až po intervencie valčekového vzoru a vápennej omietky, nie je doposiaľ dostatočne známy.

Ťažisko tvorby autora a zároveň selekcie diel výstavy pozostáva z jeho najtvorivejšieho obdobia od konca 60. až do 80. rokov minulého storočia. Jeho ranú tvorbu definujú multiplatívne grafiky, logotypy a monotypie menšieho formátu. V inej grafickej polohe preberá námety z dennej tlače, ktoré redukuje do geometrického tvaroslovía (Paríž, 1968) a vytvára kompozície s pečiatkami, ktoré neskôr využíva aj v maliarskej polohe. Ďalšiu tvorivú etapu definuje záujem o sociálnu problematiku. Anonymné postavy častokrát prevzaté z časopisov a novín komponoval do špecifických modulov, vytváral tak akúsi kriticky-sociálnu ikonografiu (Rozpory v nás, 1970), alebo naopak naratívne schémy striedajúce fragmenty novej figurácie s abstrahujúcimi formami (Deväť príbehov, 1971). Rozsiahly celok v jeho tvorbe predstavuje pop-artová inklinácia a jeho reinterpretácia v lokálnom kontexte. Fotografie a výstrižky z novín predimenzováva a vznikajú tak archetypálne výjavy domácich populárnych hviezd – Marty Kubišovej s Václavom Neckářom (Speváci, 1968), či ikonickej herečky a sex symbolu 60-tych rokov Olgy Schoberovej (Zásielka, 1972). Inú maliarsku polohu predstavuje séria malieb s motívom krajiny, fasád vidieckych domov, fragmentov architektúry a záhrad. Ako prežitá forma z detstva sa do jeho tvorby vrátili ošarpané steny dedinských domov, neustále premaľované valčkami s takmer kanonickým motívom. Po formálnej stránke predstavujú takmer simuláciu steny ľudového domu s vápenou maľovkou a autentickou štruktúrou a krehkosťou (Suseda, 1973). Posledným tematickým okruhom a maliarskou polohou sú výrazovo aj formátovo úspornejšie kompozície z prvej polovice 80. rokov. Predstavujú jednoduché formy, ktoré autor chápal ako zástupné spôsoby kritiky bývalého režimu, alebo na druhej strane takmer reportážnym spôsobom zaznamenáva poetiku každodennej banality. Salontay sa priebežne venoval tvorbe sugestívnych „agrokrajín“, od zrozumiteľných výjavov človekom poznačenej krajiny až po ich intuitívne abstrahované verzie. Práve tejto etape sa venuje solitérna časť expozície doplnená o autorskú hudobnú kompiláciu ZAOMBRAZ, skomponovanú synom Danielom Salontayom na motívy otcových lyrických krajín.

Alexander Salontay (*1.4.1937 v Trhovišti) študoval v rokoch 1955 - 1959 na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave odbor deskriptívna geometria - výtvarná výchova (Doc. E. Lehotský, Doc. R. Hornák). V rokoch 1960 - 1965 pôsobil na Pedagogickom Inštitúte v Trnave a v rokoch 1965 - 1986 učil na Pedagogickej Fakulte Univerzity Komenského v Trnave kresbu a grafiku. V roku 1981 obhájil rigoróznu prácu na tému Komunikácia výtvarného výrazu v detskej kresbe. Od 1996 - 1995 učil na Pedagogickej Fakulte Mateja Bela v Banskej Bystrici. Od roku 1967 bol evidovaný vo Fonde Výtvarných Umelcov, od 1972 bol kandidátom členstva ZSVU a od roku 1980 bol riadnym členom ZSVU. Od roku 1996 sa na trvalo usadil vo Zvončine.

Filip Krutek